

Η

ΕΝΙΑΙΑ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

3^ο ΚΛΙΜΑΚΙΟ

Συνήλθε στις 17 Ιουλίου 2023 με την εξής σύνθεση: Ιωάννης Λαμπρόπουλος, Πρόεδρος, Αγγελική Πουλοπούλου, Εισηγήτρια και Βικτωρία Πισμύρη, Μέλη.

Για να εξετάσει, σε συμμόρφωση με την υπ' αρ. 1257/2023 απόφαση του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών (Τμήμα ΙΔ΄) που εκδόθηκε επί της υπ' αρ. ΑΚ 627/18.4.2023 αίτησης ακύρωσης-αίτησης αναστολής της ένωσης οικονομικών φορέων: α) Της ανώνυμης εταιρείας με την επωνυμία «Ν.Λ... & ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΜΕΛΕΤΩΝ» και τον διακριτικό τίτλο «Ν.Λ... & ΣΥΝ/ΤΕΣ Α.Ε.», που εδρεύει στην, επί της οδού ..., αρ. ..., β) Της ανώνυμης εταιρείας με την επωνυμία «ΜΕΛΕΤΗΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ...– Π. Π..., Ε. Δ... & ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ Α.Ε.» και τον διακριτικό τίτλο «Μ... ΑΕ», που εδρεύει στην ..., επί της οδού ..., αρ. ..., και γ) Της ανώνυμης εταιρείας με την επωνυμία «Τ... ΜΕΛΕΤΗΤΙΚΗ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» και τον διακριτικό τίτλο «Τ.... Α.Ε.», που εδρεύει στην, επί της οδού ..., αρ. ..., (εφεξής η «προσφεύγουσα»), όπως νομίμως εκπροσωπείται, την από 06.02.2023 προδικαστική προσφυγή της με Γενικό Αριθμό Κατάθεσης (ΓΑΚ) ΕΑΔΗΣΥ 156/7.2.2023.

Κατά της Περιφέρειας (εφεξής η «Αναθέτουσα Αρχή»), όπως νόμιμα εκπροσωπείται.

Επί της ως άνω προδικαστικής προσφυγής άσκησε παρέμβαση ο οικονομικός φορέας με την επωνυμία «Λ... ΚΑΙ ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ» και τον διακριτικό τίτλο “Λ... ΚΑΙ ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ ΕΠΕ” ... Δ.Τ. "...", που εδρεύει στην ..., όπως νομίμως εκπροσωπείται (εφεξής «ο παρεμβαίνων»).

Αριθμός απόφασης : Σ1074/2023

Με την προδικαστική προσφυγή, η προσφεύγουσα αιτείται την ακύρωση της υπ' αρ. .../2023 απόφασης της Οικονομικής Επιτροπής της Περιφέρειας Αττικής καθ' ο μέρος αποφασίσθηκε η απόρριψη της οικονομικής προσφοράς της ως ασυνήθιστα χαμηλής, για τους λόγους που εκθέτει στην προδικαστική προσφυγή της.

Η συζήτηση άρχισε, αφού άκουσε την Εισηγήτρια

Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα

Σκέφτηκε κατά το Νόμο

1. Επειδή, για την άσκηση της προσφυγής, έχει καταβληθεί το οφειλόμενο παράβολο ποσού 600 ευρώ (βλ. ηλεκτρονικό παράβολο με κωδικό και την εκτύπωση από τη σελίδα της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων του Υπουργείου Οικονομικών με την ένδειξη «ΔΕΣΜΕΥΜΕΝΟ»).

2. Επειδή, η Αναθέτουσα Αρχή προκήρυξε διαγωνισμό με ανοικτή διαδικασία για την επιλογή αναδόχου εκπόνησης της μελέτης «ΜΕΛΕΤΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΤΕΣΣΑΡΩΝ (4) ΠΕΖΟΓΕΦΥΡΩΝ ΣΕ ΒΑΣΙΚΟΥΣ ΟΔΙΚΟΥΣ ΑΞΟΝΕΣ ΤΟΥΥ ...», εκτιμώμενης αξίας 60.000,00€ (πλέον Φ.Π.Α. 24%) με κριτήριο ανάθεσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει βέλτιστης σχέσης ποιότητας τιμής, σύμφωνα με το άρ. 21 αυτής. Η ως άνω Διακήρυξη αναρτήθηκε στο Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων (Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ.) στις 21.3.2022 με Α.Δ.Α.Μ. ..., καθώς και στη διαδικτυακή πύλη του ΕΣΗΔΗΣ, όπου έλαβε συστημικό αριθμό

3. Επειδή, ο ένδικος διαγωνισμός, ως εκ του αντικειμένου του και της προϋπολογισθείσας δαπάνης, εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του Ν. 4412/2016 (Α' 147) και η ένδικη διαφορά διέπεται από τις διατάξεις του Βιβλίου IV αυτού, περί έννομης προστασίας κατά τη σύναψη δημοσίων συμβάσεων.

4. Επειδή, η προσβαλλόμενη κοινοποιήθηκε στις 27.1.2023 μέσω της λειτουργικότητας «Επικοινωνία», η δε υπό κρίση προδικαστική προσφυγή

Αριθμός απόφασης : Σ1074/2023

ασκήθηκε εμπροθέσμως στις 06.02.2023, ομοίως μέσω της λειτουργικότητας «Επικοινωνία» του ΕΣΗΔΗΣ, με τη χρήση του τυποποιημένου εντύπου του Παραρτήματος Ι του π.δ. 39/2017. Η προσφεύγουσα μετ' εννόμου συμφέροντος βάλλει κατά της προσβαλλόμενης, καθώς είχε υποβάλει οικονομική προσφορά, η οποία απερρίφθη, επιδιώκει δε την ακύρωση της προσβαλλόμενης, κατά το μέρος που αποφασίστηκε η απόρριψη της προσφοράς της ως ασυνήθιστα χαμηλής.

5. Επειδή, στις 7.2.2023 η Αναθέτουσα Αρχή κοινοποίησε, μέσω της λειτουργικότητας «επικοινωνία» του ΕΣΗΔΗΣ, την προδικαστική προσφυγή προς τους ενδιαφερόμενους, σύμφωνα με το άρ. 365, παρ. 1, σημ. α' του Ν. 4412/2016 και το άρ. 9, παρ. 1, σημ. α' του π.δ. 39/2017.

6. Επειδή, εμπροθέσμως, στις 17.02.2023 ο παρεμβαίνων άσκησε παρέμβαση με αίτημα την απόρριψη της προσφυγής και τη διατήρηση του κύρους της προσβαλλόμενης απόφασης, με κοινοποίηση της παρέμβασής του μέσω της λειτουργικότητας «Επικοινωνία» του ΕΣΗΔΗΣ, μετ'εννόμου συμφέροντος και εν γένει παραδεκτώς, δοθέντος ότι αναδείχθηκε προσωρινός ανάδοχος της μελέτης.

7. Επειδή, εμπροθέσμως, στις 21.2.2023, η Αναθέτουσα Αρχή κοινοποίησε μέσω της λειτουργικότητας «επικοινωνία» του ΕΣΗΔΗΣ τις απόψεις της προς την ΕΑΔΗΣΥ και προς τους ενδιαφερόμενους οικονομικούς φορείς.

8. Επειδή, εμπροθέσμως, στις 24.02.2023, η προσφεύγουσα κοινοποίησε το από 23.2.2023 υπόμνημά της, μέσω της λειτουργικότητας «Επικοινωνία» του ΕΣΗΔΗΣ.

9. Επειδή το άρθρο 88 του ν. 4412/2016, στο οποίο παραπέμπει το άρθρο 21.3 της Διακήρυξης : «1. Όταν οι προσφορές φαίνονται ασυνήθιστα χαμηλές σε σχέση με τα έργα, τα αγαθά ή τις υπηρεσίες, οι αναθέτουσες αρχές απαιτούν από τους οικονομικούς φορείς να εξηγήσουν την τιμή ή το κόστος που προτείνουν στην προσφορά τους, εντός αποκλειστικής προθεσμίας είκοσι (20) ημερών από την κοινοποίηση της πρόσκλησης της αναθέτουσας αρχής. Αν οικονομικός φορέας δεν ανταποκριθεί στη σχετική

Αριθμός απόφασης : Σ1074/2023

πρόσκληση της αναθέτουσας αρχής εντός της άνω προθεσμίας και δεν υποβάλλει εξηγήσεις, η προσφορά του απορρίπτεται ως μη κανονική και καταπίπτει υπέρ της αναθέτουσας αρχής η εγγυητική επιστολή συμμετοχής. 2. Οι εξηγήσεις της παρ. 1 μπορεί να αφορούν ιδίως: α) τα οικονομικά χαρακτηριστικά της μεθόδου κατασκευής, της διαδικασίας παρασκευής ή των παρεχόμενων υπηρεσιών, β) τις επιλεγείσες τεχνικές λύσεις ή τις εξαιρετικά ευνοϊκές συνθήκες που διαθέτει ο προσφέρων για την παροχή των προϊόντων ή την παροχή των υπηρεσιών ή την εκτέλεση του έργου, γ) την πρωτοτυπία του έργου, των αγαθών ή των υπηρεσιών που προτείνονται από τον προσφέροντα, δ) τη συμμόρφωση προς τις υποχρεώσεις της παρ. 2 του άρθρου 18, περί αρχών που εφαρμόζονται στις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 89, ε) τη συμμόρφωση προς τις υποχρεώσεις του άρθρου 131, περί υπεργολαβίας, στ) το ενδεχόμενο χορήγησης κρατικής ενίσχυσης στον προσφέροντα, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 89, περί δικαιολογητικών σχετικά με τις ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές. 3. Η αναθέτουσα αρχή αξιολογεί τις παρεχόμενες πληροφορίες, σε συνεννόηση με τον προσφέροντα. Μπορεί να απορρίψει την προσφορά μόνο εάν τα παρεχόμενα στοιχεία δεν εξηγούν κατά τρόπο ικανοποιητικό το χαμηλό επίπεδο της τιμής ή του κόστους που προτείνεται, λαμβανομένων υπόψη των στοιχείων που αναφέρονται στην παρ. 2. Οι αναθέτουσες αρχές απορρίπτουν την προσφορά, εάν διαπιστώσουν ότι η προσφορά είναι ασυνήθιστα χαμηλή, διότι δεν συμμορφώνεται με τις ισχύουσες υποχρεώσεις της παρ. 2 του άρθρου 18. (...) 5α. Στις δημόσιες συμβάσεις έργων, μελετών, παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών, ως ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές, σε κάθε περίπτωση, τεκμαίρονται προσφορές που υποβάλλονται σε διαγωνισμό και εμφανίζουν απόκλιση μεγαλύτερη των δέκα (10) ποσοστιαίων μονάδων από τον μέσο όρο του συνόλου των εκπτώσεων των παραδεκτών προσφορών που υποβλήθηκαν. Η αναθέτουσα αρχή δύναται να κρίνει ότι συνιστούν ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές και προσφορές με μικρότερη ή καθόλου απόκλιση από το ως άνω όριο. Οι παρεχόμενες εξηγήσεις του οικονομικού φορέα, ιδίως ως προς τον προσδιορισμό οικονομικών μεγεθών, με τις οποίες

Αριθμός απόφασης : Σ1074/2023

ο προσφέρων διαμόρφωσε την προσφορά του, αποτελούν δεσμευτικές συμφωνίες και τμήμα της σύμβασης ανάθεσης που δεν μπορούν να μεταβληθούν καθ' όλη τη διάρκεια εκτέλεσης της σύμβασης. 6. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων για δημόσιες συμβάσεις προμήθειας αγαθών και παροχής γενικών υπηρεσιών, του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών για δημόσιες συμβάσεις έργων, μελετών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών και του Υπουργού Υγείας για δημόσιες συμβάσεις προμήθειας ιατροτεχνολογικών αγαθών και παροχής συναφών υπηρεσιών, μπορεί να ορίζονται η μέθοδος και τα κριτήρια, δυνάμει των οποίων μία προσφορά κρίνεται ως ασυνήθιστα χαμηλή, καθώς και ο τρόπος σύνδεσης των κριτηρίων αξιολόγησης των ασυνήθιστα χαμηλών προσφορών με μηχανισμούς καταγραφής τιμών, όπως τα παρατηρητήρια τιμών. Με την ανωτέρω προβλεπόμενη απόφαση δύναται να ορίζονται οι προϋποθέσεις βάσει των οποίων η αναθέτουσα αρχή μπορεί να παρεκκλίνει από την εφαρμογή κάποιων εκ των αναφερόμενων σε αυτήν κριτηρίων.».

10. Επειδή το άρθρο 20.3 της διακήρυξης προβλέπει ότι «ο ηλεκτρονικός υποφάκελος «Τεχνική Προσφορά» περιλαμβάνει τα τεχνικά στοιχεία της προσφοράς του οικονομικού φορέα, βάσει των οποίων θα αξιολογηθεί η τεχνική προσφορά κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 21.2 της παρούσας : α) Τεχνική Έκθεση για τη συγκεκριμένη μελέτη (...) β) Πρόταση Μεθοδολογίας (...) γ) χρονοδιάγραμμα, στο οποίο περιγράφεται η χρονική αλληλουχία των δραστηριοτήτων της περίπτωσης β', λαμβανομένου υπόψη του συνολικού χρόνου, όπως προβλέπεται στα έγγραφα της σύμβασης. δ) οργανόγραμμα και έκθεση τεκμηρίωσης καθηκόντων και κατανομής εργασιών του συντονιστή και της ομάδας μελέτης, όπου παρουσιάζεται η κατανομή ευθυνών μεταξύ των μελών της και στοιχεία για την αποτελεσματικότητα της δράσης κάθε μέλους της ομάδας μελέτης σε αντίστοιχες ευθύνες με αυτές που αναλαμβάνει στην ομάδα μελέτης και το βαθμό επιτυχίας της, λαμβανομένων υπόψη των διατάξεων των περιπτώσεων β' και γ', ε) στοιχεία για τη συνοχή της ομάδας μελέτης, από τα οποία να προκύπτει η δυνατότητα καλής συνεργασίας για την απρόσκοπτη και ποιοτικά αποδεκτή εκπόνηση της μελέτης.».

Επίσης, στο τεύχος τεχνικών δεδομένων περιλαμβάνεται το εξής

Αριθμός απόφασης : Σ1074/2023

χρονοδιάγραμμα: «Ο συνολικός χρόνος εκπόνησης της μελέτης είναι 300 ημέρες. Σύμφωνα με τη διακήρυξη του έργου το χρονοδιάγραμμα έχει ως εξής: - 1ο Παραδοτέο «Α΄. ΦΑΣΗ, (Σύνταξη τοπογραφικής μελέτης, Σύνταξη Γεωτεχνικής μελέτης)», (60 ημέρες) - 2ο Παραδοτέο «Β΄. ΦΑΣΗ, (Σύνταξη αρχιτεκτονικής μελέτης, συγκοινωνιακής μελέτης και ηλεκτρομηχανολογικής μελέτης)», (80 ημέρες) - 3ο Παραδοτέο «Γ΄. ΦΑΣΗ, (Σύνταξη στατικής μελέτης κάθε πεζογέφυρας.)» (60 ημέρες) - 4ο Παραδοτέο «Δ΄. ΦΑΣΗ, (Σύνταξη τευχών δημοπράτησης, ΣΑΥ-ΦΑΥ κάθε πεζογέφυρας.)» (10 ημέρες) Οι μελέτες θα παραδοθούν σε επίπεδο μελέτης εφαρμογής. Στις αναγραφόμενες ημέρες δεν συμπεριλαμβάνονται οι εγκρίσεις.»

11. Επειδή περαιτέρω στη συγγραφή υποχρεώσεων προβλέπονται τα εξής : «3.1 Ο ανάδοχος υποχρεούται να διαθέτει επαρκές και κατάλληλο προσωπικό για την εκτέλεση των υπηρεσιών που του ανατίθενται, σύμφωνα και με τις δεσμεύσεις που ανέλαβε με την υποβολή της προσφοράς του. Η εμπειρία και εν γένει τα προσόντα του προσωπικού αυτού τελούν υπό την ρητή ή και σιωπηρή έγκριση του εργοδότη. Τεκμαίρεται ότι η Δ.Υ. αποδέχεται τα πρόσωπα αυτά, εφόσον δεν αντιλέγει γραπτά. 3.2 Ο ανάδοχος υποχρεούται να χρησιμοποιήσει για την εκτέλεση της σύμβασης την ομάδα που δήλωσε κατά την διαδικασία του διαγωνισμού (παρ. 3 του άρθρου 188 του Ν. 4412/2016) και να δηλώσει άμεσα την αποχώρηση οποιουδήποτε μέλους της ομάδας. (...) 4.2.2 Η συμβατική αμοιβή του αναδόχου περιλαμβάνει όλες τις δαπάνες (όπως έξοδα μετακινήσεων, ειδικά και γενικά έξοδα και κάθε δαπάνη μη ρητά κατονομαζόμενη εδώ και στα λοιπά άρθρα της παρούσας Σ.Υ. και των λοιπών συμβατικών τευχών, αναγκαία όμως για την εκτέλεση της σύμβασης και την επιτυχή εκπλήρωση των υποχρεώσεων του) και το επιχειρηματικό του κέρδος μέχρι την ολοκλήρωση και παράδοση των εργασιών.».

12. Επειδή η έννοια της «ασυνήθιστα χαμηλής προσφοράς» δεν παρατίθεται στον νόμο και για το λόγο αυτό εξειδικεύεται από τη νομολογία. Έχει δε γίνει παγίως δεκτό ότι ως τέτοια νοείται η προσφορά που «ενδέχεται να κριθεί αφερέγγυα και να αποβεί ζημιογόνος, ενώ θέτει εν αμφιβόλω τη δυνατότητα του προσφεύγοντος οικονομικού φορέα να εκτελέσει τη σύμβαση»

Αριθμός απόφασης : Σ1074/2023

(ΕΑΔΗΣΥ 1075/2022). Επίσης, το υπερβολικά χαμηλό της προσφοράς πρέπει να εκτιμάται σε συνάρτηση με την σύνθεση της προσφοράς και με την φύση της επίμαχης παροχής (απόφαση της 28ης Ιανουαρίου 2016, Agriconsulting Europe κατά Επιτροπής, T-570/13,νΕΥ:Τ:2016:40, σκέψη 55 και απόφαση της 4ης Ιουλίου 2017, European Dynamics Luxembourg SA κατά Οργανισμού Σιδηροδρόμων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, T 392/15, ECLI:ΕΥ:Τ:2017:462 σκ.83). Η αρμοδιότητα για την εκτίμηση και τον χαρακτηρισμό μιας προσφοράς ως ασυνήθιστα χαμηλής ανήκει κατ' εξοχήν στην αναθέτουσα αρχή, η οποία ελέγχεται κατά την ενάσκηση της ως άνω αρμοδιότητας της ως προς τυχόν υπέρβαση των άκρων ορίων της διακριτικής της ευχέρειας (ΕΑΔΗΣΥ 1075/2022).

13. Επειδή, με τον πρώτο λόγο της προσφυγής η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι στο πλαίσιο του ελέγχου της ασυνήθιστα χαμηλής προσφοράς της, η αναθέτουσα αρχή δεν τήρησε την απαιτούμενη διαδικασία διαλόγου μαζί της, προς αποσαφήνιση των επίμαχων στοιχείων της προσφοράς της και ότι η προσβαλλόμενη απόφαση εσφαλμένα πριν αποκτήσει βεβαιότητα για την ανεπάρκεια της προσφοράς της και με παράνομη αιτιολογία έκρινε την προσφορά της ασυνήθιστα χαμηλή και τη διαδικασία διαλόγου περαιωμένη και είναι εξ αυτού του λόγου ακυρωτέα. Επίσης, προβάλλει ότι στον πίνακα ανάλυσης κόστους προσωπικού και έργου αποτυπώθηκαν «όλες οι επιμέρους κατηγορίες μελετών [που] θα εκπονηθούν, (...) όλοι οι μελετητές-μέλη της ομάδας μελέτης (που θα απασχοληθούν στην εκπόνηση όλων των κατηγοριών μελέτης κατά το οργανόγραμμα της τεχνικής της προσφοράς ...) και όχι ένας εξ αυτών, (...) γ) όλοι οι μηχανικοί της ομάδας μελέτης της πρώτης στήλης (ήτοι οι 12ετούς εμπειρίας), κι όχι ένας εξ αυτών, (...) δ) όλοι οι μηχανικοί της ομάδας μελέτης της δεύτερης στήλης (ήτοι οι 8ετούς εμπειρίας), και όχι ένας εξ αυτών, (...) ε) ολοι οι μελετητές της τέταρτης στήλης (γεωλόγοι 8ετούς εμπειρίας), ήτοι και οι 2 εξ αυτών και όχι μόνο ένας, (...) στ) όλοι οι έμπειροι σχεδιαστές (...) ζ) η αξία της αμοιβής όλων των μελών της ομάδας μελέτης βάσει της άνω κατηγοριοποίησής τους δυνάμει εμπειρίας (12ετούς και 8ετούς) και ειδικότητας (γεωλόγοι 8ετούς, σχεδιαστές) και όχι ενός επιστήμονα 12ετούς εμπειρίας, ενός 8ετούς, ενός γεωλόγου και

Αριθμός απόφασης : Σ1074/2023

ενός σχεδιαστή (...))» και ότι ως εκ τούτου εσφαλμένα η Αναθέτουσα Αρχή υπέλαβε ότι «Στον Πίνακα Ανάλυσης Κόστους του Προσωπικού, αναφέρεται ότι θα εργαστούν ένας (1) μηχανικός 12ετούς εμπειρίας και ένας (1) μηχανικός δετούς εμπειρίας, αδιευκρίνιστων ειδικοτήτων, για την εκπόνηση συνολικά των Αρχιτεκτονικών, Στατικών, Η/Μ και συγκοινωνιακών μελετών, σε επίπεδο οριστικών μελετών και μελετών εφαρμογής. Το προσωπικό των δύο (2) μηχανικών, δεν είναι σύμφωνο με το οργανόγραμμα, την έκθεση καθηκόντων και τη στελέχωση της ομάδας εργασίας που υποβλήθηκε κατά τη συμμετοχή σας στο διαγωνισμό».

14. Επειδή, η παρεμβαίνουσα και η Αναθέτουσα Αρχή αιτούνται την απόρριψη των παραπάνω ισχυρισμών.

15. Επειδή, εν προκειμένω, κατόπιν αποκλεισμού ενός εκ των τριών συμμετεχόντων στον υπόψη διαγωνισμό στο στάδιο της αποσφράγισης των δικαιολογητικών συμμετοχής-τεχνικών προσφορών, αποσφραγίστηκαν στις 23.9.2022 οι οικονομικές προσφορές των λοιπών συμμετεχόντων, οι οποίες διαμορφώθηκαν ως εξής: 1. Ν. Λ... & ΣΥΝ/ΤΕΣ ΑΕ - ΜΕΑΣ ΑΕ - Τ... Α.Ε. με ποσοστό έκπτωσης 60,15% και 2. Λ.. ΚΑΙ ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ ΕΠΕ - ... με ποσοστό έκπτωσης 5,00 %. Η Αναθέτουσα Αρχή, συμμορφούμενη με το άρθρο 88 του ν. 4412/2016 και το κανονιστικό πλαίσιο του διαγωνισμού, απηύθυνε στην προσφεύγουσα μέσω της λειτουργικότητας επικοινωνία του ΕΣΗΔΗΣ στις 21.10.2022 την υπ' αριθμ. πρωτ. .../21.10.2022 πρόσκληση για αιτιολόγηση της προσφοράς της στο διαγωνισμό σε συνέχεια της υπ' αριθμ. .../2022 Απόφασης της Οικονομικής Επιτροπής της, με αναφορά στα στοιχεία του άρθρου 88 του ν. 4412/2016 και με την διευκρίνιση ότι «στα έγγραφα της Σύμβασης, και ειδικότερα στα Τεύχη Προεκτιμώμενων Αμοιβών και Συγγραφής Υποχρεώσεων, αναφέρονται οι απαιτήσεις των μελετών που θα πρέπει να υποβληθούν, ο τρόπος υπολογισμού των προεκτιμώμενων αμοιβών και οι υποχρεώσεις του αναδόχου, για τις οποίες επίσης καλείστε να δώσετε εξηγήσεις». Ειδικότερα, βάσει του άρθρου 21.3 της διακήρυξης (και το αντίστοιχο εδάφιο του άρθρου 88 παρ. 5α του ν. 4412/2016) που προβλέπει ότι «ως ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές, τεκμαίρονται προσφορές που

Αριθμός απόφασης : Σ1074/2023

υποβάλλονται σε διαγωνισμό και εμφανίζουν απόκλιση μεγαλύτερη των δέκα (10) ποσοστιαίων μονάδων από τον μέσο όρο του συνόλου των εκπτώσεων των παραδεκτών προσφορών που υποβλήθηκαν», εν προκειμένω, η Αναθέτουσα Αρχή έκρινε ασυνήθιστα χαμηλή την προσφορά της προσφεύγουσας κατά δέσμια αρμοδιότητα. Στις 9.11.2022 η προσφεύγουσα υπέβαλε μέσω της λειτουργικότητας «επικοινωνία» του ΕΣΗΔΗΣ αιτιολόγηση της προσφοράς της, αποτελούμενη από το με την αυτή ημερομηνία έγγραφο αιτιολόγησης της προσφοράς της, «πίνακα – ανάλυση κόστους προσωπικού βάσει ανθρωπομηνών απασχόλησης» και χρονοδιάγραμμα το οποίο συμπίπτει κατά περιεχόμενο με το υποβληθέν στην προσφορά της. Στο έγγραφο αιτιολόγησης της προσφοράς της προσφεύγουσας το εύλογο αυτής τεκμηριώνεται κατά τους ισχυρισμούς της στην εμπειρία που απέκτησε από την εκτέλεση προηγούμενων σχετικών μελετών πεζογεφυρών και τη χάρη σε αυτή τυποποίησή τους. Επίσης, σε ό,τι αφορά στο χρονοδιάγραμμα του έργου η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι «έγινε εκτίμηση του αντικειμένου της σύμβασης σύμφωνα με όσα αναφέρονται στον Φάκελο Τεχνικών Δεδομένων, η οποία παρουσιάζεται στον Πίνακα Ανάλυσης του κόστους, και εξ' αυτής προέκυψε ο χρόνος απασχόλησης (Ανθρωπομήνες) για το προτεινόμενο προσωπικό» καθώς και ότι «θα χρησιμοποιηθεί το προτεινόμενο προσωπικό της ομάδας μελέτης». Περαιτέρω, στο έγγραφο αιτιολόγησης της προσφοράς της, η προσφεύγουσα παραπέμπει ως προς τα οικονομικά χαρακτηριστικά των παρεχομένων υπηρεσιών στον Πίνακα Ανάλυσης του κόστους όπου «υπολογίζεται το πλήρες πραγματικό κόστος εκτέλεσης του έργου» και ο οποίος «έχει συνταχθεί με βάση τον φάκελο των Τεχνικών Δεδομένων του έργου», από τον οποίο έχει προκύψει η απαιτούμενη απασχόληση των μελών της Ομάδας Μελέτης. Η προσφεύγουσα στην αιτιολόγηση της προσφοράς της αναφέρει επίσης ότι «έχει υπολογισθεί το κόστος διοίκησης και το κόστος των υποστηρικτικών υπηρεσιών. Ως στοιχεία υπολογισμού μηνιαίου μισθολογικού κόστους έχουν χρησιμοποιηθεί οι συμβάσεις παροχής υπηρεσιών των συνεργατών – ελεύθερων επαγγελματιών με ΤΠΥ που έχουν υπογράψει πρόσφατα σε αντίστοιχα έργα και όσον αφορά τους μισθωτούς βάσει των δηλωθέντων και υποβληθέντων μισθολογικών καταστάσεων στο ΕΦΚΑ. Ως

Αριθμός απόφασης : Σ1074/2023

προς τα λοιπά κόστη (λειτουργικό κόστος, διοικητικό κόστος κλπ), αυτά έχουν υπολογιστεί με βάση τα πραγματικά στοιχεία κόστους λειτουργίας των εταιρειών μας». Σε συνέχεια της ως άνω αιτιολόγησης της ασυνήθιστα χαμηλής προσφοράς, η Αναθέτουσα Αρχή αιτήθηκε, στις 23/11/2023, μέσω της «Επικοινωνίας» του ΕΣΗΔΗΣ τις εξής περαιτέρω διευκρινίσεις «...Σε συνέχεια του υπ' αρ. πρωτ. 1050492/21-10-2022 εγγράφου με το οποίο σας ζητήθηκε η αιτιολόγηση της οικονομικής σας προσφοράς, και της από 9-11-2022 αιτιολόγησης που υποβάλλατε μέσω ΕΣΗΔΗΣ (Σχετικό), η Επιτροπή Διαγωνισμού συνεδρίασε προκειμένου να την αξιολογήσει. Κατόπιν ελέγχου, η Επιτροπή διαπίστωσε ότι Α) Στον Πίνακα Ανάλυσης Κόστους του Προσωπικού, αναφέρεται ότι θα εργαστούν ένας (1) μηχανικός 12ετούς εμπειρίας και ένας (1) μηχανικός 8ετούς εμπειρίας, αδιευκρίνιστων ειδικοτήτων, για την εκπόνηση συνολικά των Αρχιτεκτονικών, Στατικών, Η/Μ και συγκοινωνιακών μελετών, σε επίπεδο οριστικών μελετών και μελετών εφαρμογής. Το προσωπικό των δύο (2) μηχανικών, δεν είναι σύμφωνο με το οργανόγραμμα, την έκθεση καθηκόντων και τη στελέχωση της ομάδας εργασίας που υποβλήθηκε κατά τη συμμετοχή σας στο διαγωνισμό. (...) Παρακαλούμε όπως επανέλθετε με τις διευκρινήσεις σας επί των ανωτέρω, εντός αποκλειστικής προθεσμίας δέκα (10) ημερών από την κοινοποίηση της παρούσας πρόσκλησης από τη Δ/ση Τεχνικών Έργων, κατ' εφαρμογή του άρθρου 88 του ν. 4412/2016». Στις 29.11.2022 η προσφεύγουσα παρείχε τις κάτωθι διευκρινίσεις «Ο πίνακας ανάλυσης κόστους, όπως είναι και ο χαρακτηρισμός του, αναφέρεται στην υπολογισμό του κόστους της μελέτης του έργου, δεν αναφέρεται σε πρόσωπα ούτε σε ειδικότητες μηχανικών. Οι πληροφορίες αυτές όπως σωστά αναφέρετε παρουσιάζονται στο οργανόγραμμα και στην έκθεση καθηκόντων. Για τον λόγο αυτό είναι απρόσωπος και αναφέρεται στις αμοιβές των μηχανικών της ομάδας μελέτης ανάλογα με τα έτη εμπειρίας τους. Όπως σαφώς προκύπτει από τα μέλη της ομάδας μελέτης, υπάρχουν μέλη τα οποία έχουν εμπειρία τουλάχιστον 8 ετών και άλλα τα οποία έχουν εμπειρία τουλάχιστον 12 ετών, ανεξαρτήτου ειδικότητας. Επιπλέον δεν είναι εφικτό, στην παρούσα φάση, χωρίς να γνωρίζουμε το έργο, να ονοματίσουμε ποιο μέλος της ομάδας μελέτης με ποιο

Αριθμός απόφασης : Σ1074/2023

αντικείμενο θα ασχοληθεί. Αυτή την στιγμή με τις υπάρχουσες πληροφορίες όμως μπορούμε να εκτιμήσουμε συνολικά πόσοι ανθρωπομήνες θα χρειαστούν για την εκτέλεση του έργου και περίπου τι εμπειρία θα πρέπει να έχουν τα άτομα αυτά. Εμείς βέβαια, αυτές τις πληροφορίες τις έχουμε από ακριβώς ίδια έργα τα οποία έχουμε εκτελέσει πρόσφατα και στα ίδια οικονομικά πλαίσια με τον παρόντα διαγωνισμό, οπότε θεωρούμε ότι η ανάλυση κόστους την οποίαν σας παρουσιάζουμε είναι ασφαλής. (...)». Κατόπιν τούτου η επιτροπή διαγωνισμού με το πρακτικό ΙΙΙ της 15.12.2022 απέρριψε την οικονομική προσφορά της προσφεύγουσας με την αιτιολογία ότι «η διευκρίνηση ότι η ομάδα εργασίας αποτελείται από μηχανικούς διαφόρων ειδικοτήτων και εμπειρίας 8 ετών και 12 ετών σύμφωνα με το οργανόγραμμα δεν είναι ικανοποιητική, δεδομένου ότι στον Πίνακα Ανάλυσης Κόστους το πλήθος των ανωτέρω συνεργαζόμενων μηχανικών είναι δύο (2), όπως διαπιστώνεται και από τις συμβάσεις που αναφέρονται και έχουν κοστολογηθεί. Σύμφωνα δε με τη διακήρυξη και με την προσφορά, απαιτούνται μελέτες Αρχιτεκτονικών, Στατικών, Η/Μ, τοπογραφικών, συγκοινωνιακών και γεωτεχνικών, που θα εκπονηθούν από μηχανικούς αντίστοιχων ειδικοτήτων. (...)». Περαιτέρω από την επισκόπηση του οργανογράμματος, του πίνακα μελών οργανογράμματος, της παρουσίασης καθηκόντων ομάδας μελέτης και της παρουσίασης στελεχών ομάδας μελέτης της προσφεύγουσας προκύπτει ότι αυτή θα απασχολήσει 25 άτομα τα οποία θα στελεχώσουν 35 θέσεις, πλέον αυτής της υπεύθυνης διαχείρισης ποιότητας. Επίσης, από την από 9.11.2022 αιτιολόγηση της προσφοράς της προσφεύγουσας και από τις παρασχεθείσες στις 29.11.2022 διευκρινίσεις της δε συνάγεται με σαφήνεια ο ακριβής αριθμός των ατόμων που θα απασχοληθούν στη μελέτη σε συσχετισμό με τα οικονομικά δεδομένα του «πίνακα-ανάλυσης κόστους προσωπικού βάσει ανθρωπομηνών απασχόλησης» ούτε προκύπτει η αντιστοιχία των δεδομένων του τελευταίου αυτού πίνακα με αυτά του οργανογράμματος της προσφεύγουσας, που αυτή όφειλε προεχόντως να διευκρινίσει, σε συνέχεια της δεύτερης από 23.11.2023 πρόσκλησης της Αναθέτουσας Αρχής, προκειμένου να εκτιμηθεί από την Αναθέτουσα Αρχή η σοβαρότητα της υπό κρίση προσφοράς και η βασιμότητα

Αριθμός απόφασης : Σ1074/2023

ή μη της υπόνοιάς της περί ασυνήθιστα χαμηλού κόστους που άλλωστε εδράζεται εν προκειμένω και στο τεκμήριο του άρθρου 88 παρ. 5α του ν. 4412/2016. Η παραπομπή της προσφεύγουσας στο οργανόγραμμα και στην έκθεση καθηκόντων δεν ηδύνατο να άρει άνευ ετέρου τυχόν πλάνη της Αναθέτουσας Αρχής περί του ακριβούς αριθμού των μηχανικών 12ετούς και δετούς εμπειρίας που αναφέρονται στον πίνακα ανάλυσης κόστους – σημειωτέον στον ενικό αριθμό ήτοι «μηχανικός» – και που θα απασχοληθούν στο έργο. Προσέτι, όπως βασίμως προβάλλει η Αναθέτουσα Αρχή στις απόψεις της – στις οποίες εντούτοις εσφαλμένως αναφέρεται σε 35 άτομα της ομάδας μελέτης, καθώς σε ορισμένα άτομα ανατίθεται διπλός ρόλος βάσει του οργανογράμματος –, δεν ηδύνατο αυτή, ούτε, άλλωστε, όφειλε, να συσχετίσει τα 5 άτομα επί 13.55 ανθρωπομήνες που αναφέρονται στον ως άνω πίνακα με τις 35 θέσεις, πλέον αυτής υπεύθυνης διαχείρισης ποιότητας, του οργανογράμματος της προσφεύγουσας και της ομάδας μελέτης της που υποχρεωτικά οφείλει να χρησιμοποιήσει ο ανάδοχος κατά την εκπόνηση της μελέτης, σύμφωνα με το άρθρο 3.2 της Συγγραφής Υποχρεώσεων. Ως εκ τούτου, ο ως άνω ισχυρισμός της προσφεύγουσας είναι απορριπτέος ως αβάσιμος και για τον ίδιο λόγο είναι απορριπτέος και ο ισχυρισμός της προσφεύγουσας ότι ανέδειξε *«ότι το άθροισμα των 3,5 μηνών απασχόλησης μηχανικών 12ετούς εμπειρίας επιμερίζεται σε όσους τέτοιους μηχανικούς όλων των ειδικοτήτων, κατά το οργανόγραμμα και την έκθεση καθηκόντων που διαθέτει η αναθέτουσα αρχή ήδη ως στοιχεία της τεχνικής προσφοράς μας και όφειλε να ανατρέξει σε αυτά»*. Ενόψει των ανωτέρω, ουσία αβάσιμος είναι και ο ισχυρισμός της προσφεύγουσας ότι η Αναθέτουσα Αρχή δεν εξάντλησε το περιθώριο διαβούλευσης με την ίδια κατά την αξιολόγηση της αιτιολόγησης της προσφοράς της, γενομένων δεκτών των περί του αντιθέτου ισχυρισμών της παρεμβαίνουσας και της Αναθέτουσας Αρχής. Προσέτι, αλυσιτελώς η προσφεύγουσα επικαλείται το χρονοδιάγραμμα της μελέτης προβάλλοντας ότι *«κατά το τεύχος τεχνικών δεδομένων που συνοδεύει τη διακήρυξη (συνημμένο) τέτοιας έκτασης απασχόληση από ένα μελετητή ή για μια κατηγορία μελέτης δεν προβλέπεται πουθενά»*, δεδομένου ότι αντικείμενο του χρονοδιαγράμματος είναι η κατανομή στο χρόνο των επιμέρους μελετών που

Αριθμός απόφασης : Σ1074/2023

πρόκειται να εκπονηθούν και όχι η κατανομή τους στο ανθρώπινο δυναμικό/προσωπικό που πρόκειται να τις αναλάβει, το οποίο, όπως προβλέπεται στο άρθρο 3 της Συγγραφής Υποχρεώσεων, δηλώνεται με την υποβολή της προσφοράς του αναδόχου.

16. Επειδή, η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι επειδή «αντικείμενο της παρούσας διαδικασίας αιτιολόγησης δεν είναι η ανάδειξη της συγκρότησης των μελών της ομάδας μελέτης ούτε ο επιμερισμός καθηκόντων ανά κατηγορία μελέτης μεταξύ αυτών» που είναι στοιχεία της τεχνικής προσφοράς, «αλλά το κόστος της απασχόλησης της προσφοράς συμπεριλαμβανομένου του κόστους απασχόλησης των μελών της ομάδας, ούτε απαιτείται ούτε καν χρειάζεται η αναφορά των επιμέρους ειδικοτήτων των μηχανικών που θα απασχοληθούν στην εκπόνηση της μελέτης ούτε ο αριθμός τους», αλλά τα στοιχεία αυτά αντλούνται και όφειλαν να αντληθούν από την Επιτροπή Διαγωνισμού από την τεχνική προσφορά, το οργανόγραμμα και την έκθεση καθηκόντων της ομάδας μελέτης και ότι ως εκ τούτου ορθώς ανέφερε στην αιτιολόγηση της προσφοράς της μόνο τη διάρκεια εμπειρίας των μελών της ομάδας και το συνολικό χρόνο απασχόλησης όλων των μελών της ομάδας με την αυτή εμπειρία, ανεξαρτήτως ειδικότητας, δοθέντος ότι μόνη η εμπειρία καθορίζει το κόστος απασχόλησης. Προς απόδειξη της δυνατότητας επιμερισμού του συνολικού χρόνου απασχόλησης σε όλους τους μηχανικούς της ομάδας μελέτης ανά κατηγορία μελέτης, παραθέτει στη σελίδα 22 της προσφυγής της αναλυτικό πίνακα παρουσίασης ημερών απασχόλησης ανά αντικείμενο, ανά μέλος ομάδας μελέτης και ανά έτη εμπειρίας, εργασία που κατά τους ισχυρισμούς της «όφειλε να κάνει η Επιτροπή Διαγωνισμού και η Αναθέτουσα Αρχή ερμηνεύοντας τον πίνακα κόστους του έργου σε συνδυασμό με το οργανόγραμμα και την έκθεση καθηκόντων».

17. Επειδή, η παρεμβαίνουσα και η Αναθέτουσα Αρχή αιτούνται την απόρριψη του ισχυρισμού αυτού.

18. Επειδή, ο ως άνω ισχυρισμός είναι απορριπτός ως ερειδόμενος επί της εσφαλμένης παραδοχής ότι τα δεδομένα του οργανογράμματος

Αριθμός απόφασης : Σ1074/2023

μελέτης και της παρουσίας καθκόντων της ομάδας μελέτης – και δη οι επιμέρους ειδικότητες των μηχανικών που θα απασχοληθούν στην εκπόνηση της μελέτης και ο αριθμός τους – δεν είναι απαραίτητα στοιχεία του κόστους της απασχόλησης των μελών της ομάδας, το οποίο προκύπτει μόνο από τη διάρκεια εμπειρίας των μελών της ομάδας και το συνολικό χρόνο απασχόλησης όλων των μελών της ομάδας με την αυτή εμπειρία, ως στοιχείο προσδιοριστικό του κόστους απασχόλησης. Ούτως, η προσφεύγουσα παραγνωρίζει το γεγονός ότι η απόδειξη του υπολογισμού του κόστους της απασχόλησης έκαστου εκ των 25 μελών της ομάδας μελέτης που πρόκειται να στελεχώσουν κατά το οργανόγραμμά της 35 θέσεις, πλέον αυτής της υπεύθυνης διαχείρισης ποιότητας, συνιστά αναγκαίο στοιχείο για την αιτιολόγηση της οικονομικής προσφοράς της, ιδίως υπό το πρίσμα της κατά το άρθρο 88 παρ. 2 (δ) συμμόρφωσής της προς τις υποχρεώσεις της παρ. 2 του άρθρου 18, περί αρχών που εφαρμόζονται στις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 89, που μπορεί να άγει, σε περίπτωση διάγνωσης της μη συμμόρφωσης, σε υποχρεωτική απόρριψη της προσφοράς από την αναθέτουσα αρχή ως ασυνήθιστα χαμηλής. Περαιτέρω, ο αναλυτικός πίνακας παρουσίασης ημερών απασχόλησης ανά αντικείμενο, ανά μέλος ομάδας μελέτης και ανά έτη εμπειρίας το πρώτον με την προσφυγή και όχι κατά το στάδιο αιτιολόγησης της προσφοράς της προσφεύγουσας ως ασυνήθιστα χαμηλής, υποβάλλεται απαραδέκτως και δε δύναται να ληφθεί υπόψη, ως ανεπίτρεπτη εκ των υστέρων τροποποίηση της προσφοράς της, πολλώ δε μάλλον που σύμφωνα με το άρθρο 88 παρ. 5α του ν. 4412/2016 «οι παρεχόμενες εξηγήσεις του οικονομικού φορέα, ιδίως ως προς τον προσδιορισμό οικονομικών μεγεθών, με τις οποίες ο προσφέρων διαμόρφωσε την προσφορά του, αποτελούν δεσμευτικές συμφωνίες και τμήμα της σύμβασης ανάθεσης που δεν μπορούν να μεταβληθούν καθ' όλη τη διάρκεια εκτέλεσης της σύμβασης». Ως εκ τούτου, ο σχετικός ισχυρισμός της παρεμβαίνουσας ότι από τον πίνακα της σελ. 22 της εξεταζόμενης προσφυγής σε συνδυασμό με τον «ΠΙΝΑΚΑ – ΑΝΑΛΥΣΗ ΚΟΣΤΟΥΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΒΑΣΕΙ ΑΝΘΡΟΠΟΜΗΝΩΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ» της αιτιολόγησης της προσφεύγουσας επιβεβαιώνεται ότι η

Αριθμός απόφασης : Σ1074/2023

προσφορά που η τελευταία υπέβαλε δεν καλύπτει το κόστος εκτέλεσης της σύμβασης, σύμφωνα με τα τεύχη δημοπράτησης, παρουσιάζεται ζημιολόγος και ορθώς απορρίφθηκε (ισχυρισμός που εξειδικεύεται στις σελ. 6-10 της παρέμβασης) καθίσταται άνευ αντικειμένου. Το αυτό ισχύει και για τις σχετικές αιτιάσεις της Αναθέτουσας Αρχής στις απόψεις της (υπό ΣΤ) περί μεταβολής του κόστους, λόγω υπολογισμού στον πίνακα της σελ. 22 της προσφυγής περισσότερων ανθρωπομηνών από αυτούς που υπολόγισε κατά την αιτιολόγηση της προσφοράς της. Συναφώς και για τον ίδιο λόγο, αλυσιτελώς βάλλει με το υπόμνημα της η προσφεύγουσα κατά του τρόπου υπολογισμού από την Αναθέτουσα Αρχή και την παρεμβαίνουσα των ημερών που αναλογούν στον ανθρωπομήνα απασχόλησης των στελεχών της ομάδας μελέτης. Άλλωστε, όπως βασίμως παρατηρείται τόσο από την Αναθέτουσα Αρχή όσο και από την παρεμβαίνουσα, η υποβολή του εν λόγω αναλυτικού πίνακα παρουσίασης ημερών απασχόλησης ανά αντικείμενο, ανά μέλος ομάδας μελέτης και ανά έτη εμπειρίας έρχεται σε αντίθεση με τον προβληθέντα με τις από 29.11.2022 διευκρινίσεις της προσφεύγουσας ισχυρισμό περί του ανέφικτου, στην παρούσα φάση, λόγω άγνοιας του έργου, καθορισμού του μέλους της ομάδας μελέτης που θα ασχοληθεί με έκαστο αντικείμενο αυτής, και δη παρά το γεγονός ότι τα σχετικά με το αντικείμενο της μελέτης εξειδικεύονται στα έγγραφα της σύμβασης, ιδίως δε στο τεύχος τεχνικών δεδομένων. Για τους λόγους αυτούς, ο ως άνω ισχυρισμός της προσφυγής είναι απορριπτός.

19. Επειδή, εξάλλου, νόμω αβάσιμος είναι και ο ισχυρισμός της προσφεύγουσας ότι η Αναθέτουσα Αρχή όφειλε να ερμηνεύσει τον πίνακα κόστους του έργου σε συνδυασμό με το οργανόγραμμα και την έκθεση καθηκόντων, δεδομένου ότι σύμφωνα με το άρθρο 88 του ν. 4412/2016, η προσφεύγουσα όφειλε να αποδείξει τα στοιχεία που δικαιολογούν την κατά νομικό τεκμήριο εν προκειμένω ασυνήθιστα χαμηλή προσφορά της. Ωσαύτως, για τον ίδιο λόγο αβασίμως προβάλλεται από την προσφεύγουσα ότι η Αναθέτουσα Αρχή όφειλε να τεκμηριώσει την ερμηνεία της ότι επί 3,5 μήνες θα απασχολείται ένας μηχανικός μιας ειδικότητας για την εκπόνηση μιας κατηγορίας μελέτης, αφού αν όντως έκανε «αναφορά σε έναν μηχανικό

Αριθμός απόφασης : Σ1074/2023

12ετούς εμπειρίας μιας ειδικότητας παραλείποντας τους λοιπούς της ειδικότητας και τους λοιπούς των άλλων ειδικοτήτων», δεν απορρέει «ποιο ακριβώς αντικείμενο αυτός θα εκπονήσει», ενόψει του υποβληθέντος χρονοδιαγράμματός της με διάρκεια 3,5 μήνες. Εν προκειμένω, μάλιστα, η προσφεύγουσα υποπίπτει και σε αντίφαση σε σχέση με τον έτερο ισχυρισμό της ότι δεν απαιτείται για την αιτιολόγηση της οικονομικής προσφοράς της η αναφορά των επιμέρους ειδικοτήτων των μηχανικών που θα απασχοληθούν στην εκπόνηση της μελέτης ούτε ο αριθμός τους. Ως εκ τούτου, και οι ως άνω ισχυρισμοί της προσφεύγουσας είναι απορριπτέοι ως αβάσιμοι.

20. Επειδή, η προσφεύγουσα προβάλλει, επίσης στο πλαίσιο του πρώτου λόγου της προσφυγής της, ότι «οι συμβάσεις που αναφέρονται και έχουν κοστολογηθεί είναι συμβάσεις που χρησιμοποιούνται όχι ως αποδεικτικά μέσα απασχόλησης στο συγκεκριμένο αντικείμενο ενός συγκεκριμένου μηχανικού στον οποίο αφορούν, εξ ου και ούτε οι περίοδοι σύναψής τους ούτε το αντικείμενο ανάθεσής τους ταυτίζεται με το παρόν αντικείμενο ανάθεσης, αλλά ως αποδεικτικά μέσα της εκτίμησης του κόστους απασχόλησης τέτοιας εμπειρίας μηχανικού για την ανάδειξη της τιμής μονάδας (ανά μήνα) αυτού του κόστους. Και τούτο διότι, κανένα από τα στελέχη της ομάδας της δεν αποτελεί εξωτερικό συνεργάτη εταιρείας μέλους της ένωσής, καθώς ανήκουν όλα στην μετοχική σύνθεση της εταιρείας, στελεχώνοντας και το μελετητικό πτυχίο εκάστης, όπως αυτό προκύπτει από τα μετοχολόγια των εταιρειών μελών της, συνεπώς, βάσει της λειτουργίας των μετοχικής σύνθεσης εταιρειών, το κόστος απασχόλησης των μετόχων τους (δύναται να) εξαντλείται νομίμως μόνο στην προσδοκία διανομής μερισμάτων μεταξύ τους εκ των καθαρών κερδών της εταιρείας» και αναφέρεται προς επίρρωση τούτων στην απόφαση 1265/2022 της ΑΕΠΠ. Η προσφεύγουσα προσθέτει ότι παρά τη νομική δυνατότητα μη υπολογισμού κόστους απασχόλησης των μελών της ομάδας που συμμετέχουν στη μετοχική σύνθεση της εταιρείας για τον προεκτεθέντα λόγο, επειδή ακριβώς ορισμένα εκ των μελών-μετόχων των εταιρειών της ένωσής διαθέτουν ιδιαίτερα μικρά ποσοστά συμμετοχής στην μετοχική σύνθεση, άρα η προσδοκία είσπραξης αμοιβής που να αναλογεί στην παροχή τους εκ των μερισμάτων ουσιαστικά

Αριθμός απόφασης : Σ1074/2023

εξανεμίζεται, υπέλαβε ως εύλογο και δίκαιο να υπολογίσει την αμοιβή που θα καταβάλει στα άτομα αυτά εκτιμώντας την αξία της ως ανάλογης με την αξία αμοιβών των συμβάσεων που επικαλέστηκε και αναλόγως θα συνάψει με τους μηχανικούς αντίστοιχης εμπειρίας αν αναδειχθεί ανάδοχοι της παρούσας σύμβασης.

21. Επειδή, η παρεμβαίνουσα και η Αναθέτουσα Αρχή αιτούνται την απόρριψη του σχετικού ισχυρισμού.

22. Επειδή, προεχόντως, απαραδέκτως προβάλλεται ο ως άνω ισχυρισμός και υποβάλλονται οι επικαλούμενες συμβάσεις το πρώτον στο πλαίσιο της προσφυγής προς αιτιολόγηση της ασυνήθιστα χαμηλής οικονομικής προσφοράς της προσφεύγουσας και όχι κατόπιν των σχετικών προσκλήσεων της Αναθέτουσας Αρχής κατά το άρθρο 88 του ν. 4412/2016 και ως εκ τούτου δεν δύνανται να ληφθούν υπόψη, συνιστώντας ανεπίτρεπτη τροποποίηση της ήδη υποβληθείσας προσφοράς. Ως εκ τούτου, ο ως άνω ισχυρισμός είναι απορριπτέος.

23. Επειδή, σύμφωνα με τον πρώτο ισχυρισμό του δεύτερου λόγου της προσφυγής, η αιτιολογία της προσβαλλόμενης απόφασης σύμφωνα με την οποία «η διευκρίνιση ότι για την εκπόνηση της μελέτης εφαρμογής και των τεσσάρων (4) πεζογεφυρών θα απαιτηθούν 2 μήνες οδηγεί στο συμπέρασμα ότι για κάθε μία εξ αυτών θα απαιτηθούν αναλογικά 15 ημέρες, χρονοδιάγραμμα που δεν θεωρείται εφικτό. Ομοίως, η σύνταξη των τευχών δημοπράτησης και για τις 4 πεζογέφυρες εντός 10 ημερών οδηγεί στο συμπέρασμα ότι για κάθε μία εξ αυτών τα τεύχη δημοπράτησης θα έχουν συνταχθεί σε 2,5 ημέρες, χρονοδιάγραμμα που επίσης δεν θεωρείται εφικτό...» είναι παράνομη και αλυσιτελής, καθότι «δεν αναφέρει ή αποδεικνύει, ως όφειλε, το ότι, και αληθής υποτιθέμενος, άγει σε υποβολή προσφοράς ασυνήθιστα χαμηλής και ως εκ τούτου απορριπτέας για την αιτία αυτή». Προς επίρρωση του ισχυρισμού της, η προσφεύγουσα επικαλείται νομολογία της ΕΑΔΗΣΥ (ΕΑΔΗΣΥ 36/2023) και προβάλλει ότι η Αναθέτουσα Αρχή όφειλε κατά δέσμια αρμοδιότητα να ζητήσει περαιτέρω διευκρινίσεις για

Αριθμός απόφασης : Σ1074/2023

τη διαμόρφωση ασφαλούς κρίσης και ότι παρέλειψε «να τεκμηριώσει, ως όφειλε, αν, κατά την εκπόνησή τους, όσο θα ήταν εφικτό να διαρκεί, θα παρέμενε η προσφορά μας απορριπτέα ως ασυνήθιστα χαμηλή».

24. Επειδή, η παρεμβαίνουσα και η Αναθέτουσα Αρχή αιτούνται την απόρριψη του σχετικού ισχυρισμού.

25. Επειδή, σύμφωνα με το άρθρο 88 του ν. 4412/2016, στο οποίο παραπέμπει και η διακήρυξη (άρθρο 21.3), «3. Η αναθέτουσα αρχή αξιολογεί τις παρεχόμενες πληροφορίες, σε συνεννόηση με τον προσφέροντα. Μπορεί να απορρίψει την προσφορά μόνο εάν τα παρεχόμενα στοιχεία δεν εξηγούν κατά τρόπο ικανοποιητικό το χαμηλό επίπεδο της τιμής ή του κόστους που προτείνεται, λαμβανομένων υπόψη των στοιχείων που αναφέρονται στην παρ. 2. Οι αναθέτουσες αρχές απορρίπτουν την προσφορά, εάν διαπιστώσουν ότι η προσφορά είναι ασυνήθιστα χαμηλή, διότι δεν συμμορφώνεται με τις ισχύουσες υποχρεώσεις της παρ. 2 του άρθρου 18.». Εν προκειμένω δε, στην από 9.11.2022 αιτιολόγηση της ασυνήθιστα χαμηλής προσφοράς της, η προσφεύγουσα διαλαμβάνει, σε ό,τι αφορά το χρονοδιάγραμμα του έργου, ότι «έγινε εκτίμηση του αντικειμένου της σύμβασης σύμφωνα με όσα αναφέρονται στον Φάκελο Τεχνικών Δεδομένων, η οποία παρουσιάζεται στον Πίνακα Ανάλυσης του κόστους, και εξ' αυτής προέκυψε ο χρόνος απασχόλησης (Ανθρωπομήνες) για το προτεινόμενο προσωπικό» καθώς και ότι «θα χρησιμοποιηθεί το προτεινόμενο προσωπικό της ομάδας μελέτης». Σε συνέχεια της ως άνω αιτιολόγησης της ασυνήθιστα χαμηλής προσφοράς η Αναθέτουσα Αρχή αιτήθηκε, στις 23.11.2023, μέσω της «Επικοινωνίας» του ΕΣΗΔΗΣ, μεταξύ άλλων, και τις εξής περαιτέρω διευκρινίσεις : «Σε συνέχεια του υπ' αρ. πρωτ. 1050492/21-10-2022 εγγράφου με το οποίο σας ζητήθηκε η αιτιολόγηση της οικονομικής σας προσφοράς, και της από 9-11-2022 αιτιολόγησης που υποβάλλατε μέσω ΕΣΗΔΗΣ (Σχετικό), η Επιτροπή Διαγωνισμού συνεδρίασε προκειμένου να την αξιολογήσει. Κατόπιν ελέγχου, η Επιτροπή διαπίστωσε ότι (...) Β) Στον Πίνακα Ανάλυσης Κόστους, αναφέρεται ότι για την εκπόνηση της μελέτης εφαρμογής, θα απαιτηθούν για κάθε πεζογέφυρα 2 μήνες, και στο χρονοδιάγραμμα αναφέρεται ότι θα

Αριθμός απόφασης : Σ1074/2023

απαιτηθούν συνολικά 2 μήνες. Γ) Στον Πίνακα Ανάλυσης Κόστους, αναφέρεται ότι για τη σύνταξη Τευχών Δημοπράτησης και ΣΑΥ-ΦΑΥ, θα απαιτηθούν για κάθε πεζογέφυρα 10 ημέρες, και στο χρονοδιάγραμμα αναφέρεται ότι θα απαιτηθούν συνολικά 10 ημέρες. Παρακαλούμε όπως επανέλθετε με τις διευκρινήσεις σας επί των ανωτέρω, εντός αποκλειστικής προθεσμίας δέκα (10) ημερών από την κοινοποίηση της παρούσας πρόσκλησης από τη Δ/ση Τεχνικών Έργων, κατ' εφαρμογή του άρθρου 88 του ν. 4412/2016». Στις 29.11.2022 η προσφεύγουσα παρείχε τις κάτωθι διευκρινίσεις επί των στοιχείων (Β) και (Γ) : «(...) η αναφορά σας στο χρονοδιάγραμμα για την εκπόνηση της μελέτης εφαρμογής και των τευχών δημοπράτησης στον όρο 'για κάθε πεζογέφυρα' δεν αναφέρεται στον χρόνο αλλά στο αντικείμενο δηλαδή θα γίνει η μελέτη εφαρμογής η οποία θα περιλαμβάνει κάθε πεζογέφυρα, θα συνταχθούν τα τεύχη δημοπράτησης τα οποία θα περιλαμβάνουν τα τεύχη δημοπράτησης κάθε πεζογέφυρας. Ο ίδιος αυτός χαρακτηρισμός έχει μεταφερθεί και στον πίνακα ανάλυσης κόστους.». Περαιτέρω όπως βασίμως διαλαμβάνει η Αναθέτουσα Αρχή, συμπληρώνοντας νομίμως την αιτιολογία της προσβαλλόμενης με τις απόψεις της (υπό Η), κατ' άρ. 365, παρ. 1 β' εδ. β του Ν. 4412/2016, το συμπέρασμα της Επιτροπής Διαγωνισμού περί του μη εφικτού χρονοδιαγράμματος σε συνέχεια της διευκρίνισης της προσφεύγουσας σχετικά με το χρόνο εκπόνησης της μελέτης εφαρμογής των τεσσάρων (4) πεζογεφυρών (2 μήνες) και σύνταξης των τευχών δημοπράτησης για τις 4 πεζογέφυρες (10 ημέρες) αποτελεί «ζήτημα που σχετίζεται με την υποεκτίμηση του χρόνου απασχόλησης του προσωπικού για τις αντίστοιχες υπηρεσίες και δεν αφορά σε αξιολόγηση του χρονοδιαγράμματος που υπέβαλε η προσφεύγουσα με την προσφορά της, όπως εσφαλμένα υπολαμβάνει η τελευταία». Δοθέντος ότι η υποεκτίμηση του χρόνου απασχόλησης συνεπάγεται και την υποεκτίμηση του κόστους απασχόλησης – το οποίο συνδέεται άρρηκτα με το στοιχείο της παρ. 2 (δ) του άρθρου 88 του ν. 4412/2016, ήτοι τη συμμόρφωση προς τις υποχρεώσεις της παρ. 2 του άρθρου 18, περί αρχών που εφαρμόζονται στις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων – και ότι η Αναθέτουσα Αρχή αξιολόγησε τις παρεχόμενες πληροφορίες, σε συνεννόηση με την

Αριθμός απόφασης : Σ1074/2023

προσφεύγουσα, καλώντας την σε περαιτέρω διευκρινίσεις επί του χρονοδιαγράμματος και δη του συσχετισμού του με τον πίνακα – ανάλυση κόστους με το από 23.11.2023 μήνυμά της μέσω της «Επικοινωνίας» του ΕΣΗΔΗΣ, νομίμως απέρριψε την προσφορά της προσφεύγουσας, θεωρώντας κατά τη χορηγούμενη από το άρθρο 88 παρ. 3 του ν. 4412/2016 διακριτική της ευχέρεια ότι τα παρεχόμενα στοιχεία δεν εξηγούσαν κατά τρόπο ικανοποιητικό το χαμηλό επίπεδο της τιμής ή του κόστους που προτείνεται. Άλλωστε, όπως αναλύεται και κατωτέρω, ενόψει του χρονοδιαγράμματος του τεύχους τεχνικών δεδομένων, ο χρόνος εκπόνησης των επίμαχων μελετών που παρουσιάζει η προσφεύγουσα στον πίνακα-ανάλυση κόστους της αιτιολόγησης της προσφοράς της δεν προκύπτει κατά τα διδάγματα της κοινής πείρας ότι εξαρκεί για την εκτέλεση τους και ως εκ τούτου, κατά την εύλογη εκτίμηση της Αναθέτουσας Αρχής, ελλοχεύει ο κίνδυνος της να μην καταστεί εφικτή η εκπόνησή τους εντός του προβλεφθέντος χρόνου απασχόλησης και με το αντίστοιχο κόστος. Ως εκ τούτου, νομίμως και λυσιτελώς προβάλλει η Αναθέτουσα Αρχή το ανέφικτο του χρονοδιαγράμματος της προσφεύγουσας ως στοιχείου άμεσα συνεχόμενου με την ασυνήθιστα χαμηλή προσφορά της και ο εν λόγω ισχυρισμός της προσφεύγουσας είναι απορριπτέος ως αβάσιμος.

26. Επειδή, στο πλαίσιο του δεύτερου λόγου της προσφυγής, η προσφεύγουσα προβάλλει επίσης ότι ο ισχυρισμός της Αναθέτουσας Αρχής που περιλαμβάνεται στην προσβαλλόμενη απόφαση και αφορά στο χρονοδιάγραμμα για την εκπόνηση της μελέτης εφαρμογής και των τευχών δημοπράτησης είναι απορριπτέος και ως νόμω και ουσία αβάσιμος, καθώς «δεν υπάρχει κατ' αρχάς καμία αναντιστοιχία ανάμεσα στον πίνακα κόστους και στο χρονοδιάγραμμα», και επαναλαμβάνει προς επίρρωση τούτου τα αναφερόμενα στην από 29.11.2022 διευκρινιστική επιστολή της, ότι δηλαδή ο όρος «για κάθε πεζογέφυρα» δεν αναφέρεται στον χρόνο εκπόνησης της μελέτης εφαρμογής εκάστης αλλά στο αντικείμενο, δηλαδή στο ότι θα εκπονηθεί η μελέτη εφαρμογής η οποία θα αφορά σε κάθε πεζογέφυρα, αναλόγως ότι θα συνταχθούν τα τεύχη δημοπράτησης τα οποία θα περιλαμβάνουν τα τεύχη δημοπράτησης για κάθε πεζογέφυρα»,

Αριθμός απόφασης : Σ1074/2023

χαρακτηρισμός που μεταφέρθηκε και στον πίνακα ανάλυσης κόστους. Περαιτέρω, η προσφεύγουσα, επικαλούμενη την εμπειρία της στις πεζογέφυρες και την εξ αυτής τυποποίηση των σχετικών μελετών και την ανάπτυξη υποδομής και τεχνογνωσίας – που απορρέει τόσο από την τεχνική προσφορά της όσο και στην επιστολή αιτιολόγησης της προσφοράς της –, ισχυρίζεται ότι συνάγεται ότι «η εκπόνηση της μελέτης εφαρμογής και των 4 πεζογεφυρών και των τευχών δημοπράτησής τους αφενός θα εξελιχθεί ταυτόχρονα, συνεπώς ορισμένα στοιχεία των μελετών και των αντίστοιχων τευχών δημοπράτησης θα εφαρμοστούν πανομοιότυπα» και όχι διαδοχικά, ώστε αβασίμως ο σχετικός χρόνος εκπόνησής τους επιμερίστηκε σε ίσα διαστήματα από την Αναθέτουσα Αρχή. Στο πλαίσιο του δεύτερου λόγου της προσφυγής, προβάλλεται επίσης ότι ο συνολικός προβλεπόμενος χρόνος των 60 ημερών για την εκπόνηση της μελέτης εφαρμογής των 4 πεζογεφυρών και των 10 ημερών για την σύνταξη των τευχών δημοπράτησής τους είναι εφικτός ενόψει της εμπειρίας των μελών της προσφεύγουσας ένωσης σε πανομοιότυπα αντικείμενα και ενόψει της πρόβλεψης των ίδιων ακριβώς χρόνων από το τεύχος των τεχνικών δεδομένων. Η προσφεύγουσα ισχυρίζεται επίσης ότι «αν το χρονοδιάγραμμα του τεύχους τεχνικών δεδομένων, όταν αναφέρεται σε 60 ημέρες χρόνο εκπόνησης της «στατικής μελέτης κάθε πεζογέφυρας», αναφερόταν, όχι στο αντικείμενο, αλλά στο χρόνο εκπόνησης κάθε μελέτης εφαρμογής, τότε ο συνολικός χρόνος εκπόνησης και των 4 μελετών εφαρμογής θα ήταν 240 ημέρες, αντιστοίχως δε των τευχών δημοπράτησης και των 4 πεζογεφυρών 40 ημέρες, ήτοι συνολικά 280 ημέρες, γεγονός που συνεπάγεται ότι στις 20 ημέρες που υπολείπονται προφανώς δεν δύναται να ενσωματωθούν και οι 60 επιπλέον ημέρες σύνταξης τοπογραφικής και γεωτεχνικής μελέτης και οι 80 επιπλέον ημέρες σύνταξης της αρχιτεκτονικής, συγκοινωνιακής και μελέτης Η/Μ εγκαταστάσεων». Ωσαύτως, η προσφεύγουσα προβάλλει ότι η αιτιολογία της προσβαλλόμενης απόφασης δεν είναι νόμιμη επειδή θεωρεί μη επαρκή ή μη εφικτό τον προτεινόμενο στο εκτιμώμενο χρονοδιάγραμμά της χρόνο εκπόνησης των ίδιων μελετητικών εργασιών, παρότι ο χρόνος αυτός ταυτίζεται με το εγκριθέν από την Υπηρεσία χρονοδιάγραμμα. Η

Αριθμός απόφασης : Σ1074/2023

προσφεύγουσα τέλος προβάλλει απαράδεκτο ως προς την αναφορά της προσβαλλόμενης απόφασης ότι «για το λόγο ότι αφορά στην επάρκεια του προτεινόμενου χρονοδιαγράμματος, το οποίο αποτελεί στοιχείο της τεχνικής προσφοράς μας, έχει ήδη αποτελέσει αντικείμενο αξιολόγησης και βαθμολόγησής της στα πλαίσια του προηγούμενου σταδίου της διαδικασίας το οποίο έχει εγκριθεί με την με αριθμό .../12.7.2022 απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής της Περιφέρειας Αττικής, και δεν δύναται να αμφισβητηθεί οψίμως στα πλαίσια του ελέγχου άλλου στοιχείου της προσφοράς που είναι η βιωσιμότητα της προσφοράς μας από πλευράς οικονομικού ύψους αυτής σε σχέση με εγκεκριμένα στοιχεία της, όπως το χρονοδιάγραμμα ή το οργανόγραμμα».

27. Επειδή, η παρεμβαίνουσα και η Αναθέτουσα Αρχή αιτούνται την απόρριψη των σχετικών ισχυρισμών.

28. Επειδή, από την επισκόπηση του πίνακα – ανάλυσης κόστους προσωπικού βάσει ανθρωπομηνών απασχόλησης προκύπτει ότι για την εκπόνηση μελέτης εφαρμογής κάθε πεζογέφυρας, στη στήλη «duration» (διάρκεια) αναφέρεται «2 μήνες» που όμως αναλύονται στις παράπλευρες στήλες ως εξής: «μηχανικός 12ετούς εμπειρίας : 1,00 mon, «μηχανικός θετούς εμπειρίας» : 1,00 mon και έμπειρος σχεδιαστής : 2,00 mon, ήτοι συνολικά 4 μήνες. Επίσης, αναφορικά με τη σύνταξη τευχών δημοπράτησης και ΣΑΥ-ΦΑΥ κάθε πεζογέφυρας, αναφέρεται στη στήλη «duration» (διάρκεια) 10 ημέρες και στην παράπλευρη στήλη «μηχανικός θετούς εμπειρίας» 0,30 mon. Συνεπώς, στον πίνακα – ανάλυση κόστους και σε ό,τι αφορά την εκπόνηση μελέτης εφαρμογής κάθε πεζογέφυρας, παρίσταται διάσταση μεταξύ της ενδεικνυόμενης διάρκειας στη στήλη «duration» (ήτοι 2 μήνες) και της ανάλυσης της διάρκειας αυτής σε ανθρωπομήνες απασχόλησης ανά κατηγορία προσωπικού (ήτοι συνολικά 4 μήνες). Περαιτέρω, στο χρονοδιάγραμμα της προσφεύγουσας η αναφερόμενη και απεικονιζόμενη διάρκεια σύνταξης στατικής μελέτης εφαρμογής κάθε πεζογέφυρας και σύνταξης τευχών δημοπράτησης και ΣΑΥ-ΦΑΥ κάθε πεζογέφυρας ανέρχεται σε 60 ημέρες και 10 ημέρες αντίστοιχα, γεγονός που σημαίνει, ελλείψει

Αριθμός απόφασης : Σ1074/2023

Περαιτέρω χρονικής πρόβλεψης για τις εν λόγω μελέτες, ότι εντός των εν λόγω χρονικών διαστημάτων θα εκπονηθούν, παράλληλα ή διαδοχικά, οι σχετικές μελέτες και τα τεύχη δημοπράτησης και ΣΑΥ-ΦΑΥ και για τις 4 πεζογέφυρες. Συνεπώς, υφίσταται αναντιστοιχία μεταξύ του πίνακα – ανάλυσης κόστους και του χρονοδιαγράμματος αλλά και εντός του αυτού πίνακα κόστους σε ό,τι αφορά το χρόνο εκπόνησης μελέτης εφαρμογής κάθε πεζογέφυρας και ασάφεια ως προς τον χρόνο εκπόνησης κάθε μίας εκ των σχετικών μελετών και σύνταξης καθενός εκ των τευχών δημοπράτησης και ΣΑΥ-ΦΑΥ, η οποία μάλιστα δεν ήρθη με τις από 29.11.2022 διευκρινίσεις της προσφεύγουσας. Ως εκ τούτου, ακόμη και αν γίνει δεκτό ότι η Αναθέτουσα Αρχή εσφαλμένως διέλαβε με την προσβαλλόμενη απόφαση ότι απαιτούνται συνολικά 2 μήνες αντί 4 μηνών για την εκπόνηση της μελέτης εφαρμογής και για τις 4 πεζογέφυρες και αναλογικά 15 ημέρες αντί 1 μηνός για την εκπόνηση της εν λόγω μελέτης για κάθε πεζογέφυρα – εκδοχή που ενισχύεται και από τον οψίμως και απαραδέκτως υποβληθέντα με την προσφυγή «αναλυτικό πίνακα παρουσίασης ημερών απασχόλησης ανά αντικείμενο, ανά μέλος ομάδας μελέτης και ανά έτη εμπειρίας», όπου αναφέρεται ως σύνολο ημερών απασχόλησης για την εκπόνηση μελέτης εφαρμογής κάθε πεζογέφυρας «120» –, ο σχετικός ισχυρισμός της προσφεύγουσας είναι απορριπτέος ως ουσία αβάσιμος. Περαιτέρω, όπως προκύπτει από την από 9.11.2022 επιστολή αιτιολόγησης της προσφοράς της προσφεύγουσας, η ίδια αναφέρθηκε στην εμπειρία της στις πεζογέφυρες με αναφορά και σε παρόμοια πρόσφατα ολοκληρωθέντα έργα (όπως ΜΕΛΕΤΕΣ ΕΞΙ ΠΕΖΟΓΕΦΥΡΩΝ ΣΤΟ ΛΕΚΑΝΟΠΕΔΙΟ ΑΤΤΙΚΗΣ και ΜΕΛΕΤΗ ΔΥΟ ΠΕΖΟΓΕΦΥΡΩΝ ΣΤΟΝ ΔΗΜΟ ... ΑΤΤΙΚΗΣ), και διέλαβε ότι «Όσον αφορά το χρονοδιάγραμμα του έργου έγινε εκτίμηση του αντικειμένου της σύμβασης σύμφωνα με όσα αναφέρονται στον Φάκελο Τεχνικών Δεδομένων, η οποία παρουσιάζεται στον Πίνακα Ανάλυσης του κόστους, και εξ' αυτής προέκυψε ο χρόνος απασχόλησης (Ανθρωπομήνες) για το προτεινόμενο προσωπικό». Περαιτέρω, στις από 29.11.2022 διευκρινίσεις της επί της αιτιολόγησης της προσφοράς της ανέφερε σχετικά τα εξής «η αναφορά σας στο χρονοδιάγραμμα για την εκπόνηση της μελέτης εφαρμογής και των τευχών

Αριθμός απόφασης : Σ1074/2023

δημοπράτησης στον όρο 'για κάθε πεζογέφυρα' δεν αναφέρεται στον χρόνο αλλά στο αντικείμενο δηλαδή θα γίνει η μελέτη εφαρμογής η οποία θα περιλαμβάνει κάθε πεζογέφυρα, θα συνταχθούν τα τεύχη δημοπράτησης τα οποία θα περιλαμβάνουν τα τεύχη δημοπράτησης κάθε πεζογέφυρας. Ο ίδιος αυτός χαρακτηρισμός έχει μεταφερθεί και στον πίνακα ανάλυσης κόστους.».

Ενόψει τούτων και λαμβανομένων υπόψη του χρονοδιαγράμματος και του πίνακα –ανάλυσης κόστους της προσφεύγουσας και των επ'αυτών προδιαληφθέντων διαπιστώσεων, συνάγεται ότι η προσφεύγουσα διευκρινίζει το πρώτον με την προσφυγή της ότι *«η εκπόνηση της μελέτης εφαρμογής και των 4 πεζογεφυρών και των τευχών δημοπράτησής τους (...) θα εξελιχθεί ταυτόχρονα»*. Για το λόγο αυτό και δεδομένου ότι η παράλληλη εκπόνηση των μελετών δεν είναι αυτόθροη συνέπεια της υπάρχουσας εμπειρίας της προσφεύγουσας που θα έπρεπε να συναγάγει άνευ ετέρου η Αναθέτουσα Αρχή, ο σχετικός ισχυρισμός προβάλλεται απαραδέκτως στο στάδιο της προσφυγής και είναι απορριπτέος. Εξάλλου, δεδομένου ότι το χρονοδιάγραμμα που εμπεριέχεται στο Τεύχος Τεχνικών Δεδομένων και εντάσσεται, μετά των λοιπών εγγράφων της συμβάσεως, στο δεσμευτικό κανονιστικό πλαίσιο του διαγωνισμού προβλέπει ως ενδεικτικό χρόνο σύνταξης στατικής μελέτης κάθε πεζογέφυρας τις 60 ημέρες και ως ενδεικτικό χρόνο σύνταξης τευχών δημοπράτησης, ΣΑΥ-ΦΑΥ κάθε πεζογέφυρας, τις 10 ημέρες, ορθώς η Αναθέτουσα Αρχή διέλαβε κατά τη διακριτική της ευχέρεια ότι το χρονοδιάγραμμα των 60 ημερών για τη σύνταξη των στατικών μελετών και για τις 4 πεζογέφυρες και των 10 ημερών για τη σύνταξη των τευχών δημοπράτησης, ΣΑΥ-ΦΑΥ και για τις 4 πεζογέφυρες παρίσταται ανέφικτο. Πράγματι, το ως άνω προτεινόμενο από την προσφεύγουσα χρονοδιάγραμμα υπολείπεται χρονικώς κατά 75% σε σχέση με το ενδεικτικό χρονοδιάγραμμα του Τεύχους Τεχνικών Δεδομένων για τη σύνταξη τόσο των στατικών μελετών όσο και των τευχών δημοπράτησης, ΣΑΥ-ΦΑΥ, για τις 4 πεζογέφυρες. Επικουρικώς αναφέρεται ότι ακόμη και υπό την εκδοχή ότι θα χρειαστούν και για τις 4 πεζογέφυρες 120 ημέρες για τη σύνταξη των στατικών μελετών, σύμφωνα με τον αντιφατικό κατά τα ανωτέρω πίνακα – ανάλυση κόστους καθώς και τον οψίμως και απαραδέκτως υποβληθέντα με την προσφυγή

Αριθμός απόφασης : Σ1074/2023

«αναλυτικό πίνακα παρουσίασης ημερών απασχόλησης ανά αντικείμενο, ανά μέλος ομάδας μελέτης και ανά έτη εμπειρίας», το εν λόγω χρονοδιάγραμμα θα υπολείπεται χρονικώς κατά 50% σε σχέση με το ενδεικτικό χρονοδιάγραμμα του Τεύχους Τεχνικών Δεδομένων για τη σύνταξη των στατικών μελετών για τις 4 πεζογέφυρες. Ως εκ τούτου, ο σχετικός ισχυρισμός της προσφεύγουσας παρίσταται νόμω και ουσία αβάσιμος και είναι απορριπτέος. Ο επιμέρους δε ισχυρισμός της προσφεύγουσας παρίσταται νόμω αβάσιμος καθώς εδράζεται επί της εσφαλμένης και μη ερειδόμενης στο κανονιστικό πλαίσιο του διαγωνισμού παραδοχής ότι, σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα που εμπεριέχεται στο Τεύχος Τεχνικών Δεδομένων, οι προβλεπόμενες σε αυτό επιμέρους μελέτες που πρέπει να ολοκληρωθούν σε 300 ημέρες δε δύνανται να διενεργούνται παράλληλα, αλλά μόνο διαδοχικά, ήτοι σε μη επικαλυπτόμενα χρονικά διαστήματα. Εξάλλου σημειωτέον ότι το χρονοδιάγραμμα της προσφεύγουσας ουδόλως ταυτίζεται με αυτό του Τεύχους Τεχνικών Δεδομένων. Ως εκ τούτου, οι ως άνω σχετικοί ισχυρισμοί δέον να απορριφθούν. Τελος, όπως βασίμως υποστηρίζει η Αναθέτουσα Αρχή, συμπληρώνοντας νομίμως την αιτιολογία της προσβαλλόμενης με τις απόψεις της (υπό Η), κατ' άρ. 365, παρ. 1 β' εδ. β του Ν. 4412/2016, το συμπέρασμα της Επιτροπής Διαγωνισμού περί του μη εφικτού χρονοδιαγράμματος σε συνέχεια της διευκρίνισης της προσφεύγουσας σχετικά με το χρόνο εκπόνησης της μελέτης εφαρμογής των τεσσάρων (4) πεζογεφυρών (2 μήνες) και σύνταξης των τευχών δημοπράτησης για τις 4 πεζογέφυρες (10 ημέρες) αποτελεί «ζήτημα που σχετίζεται με την υποεκτίμηση του χρόνου απασχόλησης του προσωπικού για τις αντίστοιχες υπηρεσίες και δεν αφορά σε αξιολόγηση του χρονοδιαγράμματος που υπέβαλε η προσφεύγουσα με την προσφορά της, όπως εσφαλμένα υπολαμβάνει η τελευταία». Δεδομένου ότι η υποεκτίμηση του απαιτούμενου χρόνου απασχόλησης επάγεται και υποεκτίμηση του κόστους απασχόλησης και συνεπώς συνδέεται άρρηκτα με την αξιολόγηση της οικονομικής προσφοράς και της αιτιολόγησης του ύψους αυτής και δοθέντος ότι το ήδη κατατεθέν με την προσφορά χρονοδιάγραμμα εκφράστηκε σε ανθρωπομήνες το πρώτον με την υποβολή από την προσφεύγουσα, στο πλαίσιο της

Αριθμός απόφασης : Σ1074/2023

αιτιολόγησης της ασυνήθιστα χαμηλής προσφοράς της, πίνακα - ανάλυσης κόστους προσωπικού βάσει ανθρωπομηνών απασχόλησης, η σχετική αιτίαση της Αναθέτουσας Αρχής περί του ανέφικτου χρονοδιαγράμματος της προσβαλλόμενης απόφασης προβάλλεται παραδεκτώς, απορριπτομένου ως αβάσιμου του σχετικού ισχυρισμού της προσφεύγουσας.

29. Επειδή, κατόπιν των ανωτέρω, η προδικαστική προσφυγή πρέπει να απορριφθεί, να γίνει δεκτή η παρέμβαση και να καταπέσει το παράβολο που κατατέθηκε για την προσφυγή.

Για τους λόγους αυτούς

Απορρίπτει την προδικαστική προσφυγή.

Δέχεται την παρέμβαση.

Διατάσσει την κατάπτωση του παραβόλου που κατέβαλε η προσφεύγουσα.

Κρίθηκε και αποφασίσθηκε στις 17-07-2023 και εκδόθηκε αυθημερόν στον Άγιο Ιωάννη Ρέντη.

Ο Πρόεδρος

Ιωάννης Λαμπρόπουλος

Η γραμματέας

Φωτεινή Μαραντίδου